

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Pars V. De Modo, & Mediis proficiendi in Scientia Ascetica, dèque
Præstantia ejusdem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

tus est, hoc autem contingere non potest sine grandi dolore, atque adeo etiam dolore; unde merito quidam amorem rosis inter spinas crescentibus comparat. Hinc S. Teresa semper dicere erat solita; aut pati, aut mori. Et S. Maria Magdalena de Pazzis purissimum semper fel desiderabat. Sed & S. Ignatius lignum crucis aptissimum esse dicebat ad amoris ignem fovendum.

V. Quintum: *Non affectus, sed effectus probat amorem*: quia affectus solitariè sumptus fallere potest, non item effectus; hic enim ostendit, amorem non otiosum esse, atque adeo verum amorem judicandum. Hinc & S. Joannes monebat 1. c. 3. *Filioli, non diligamus verbo aut lingua, sed opere & veritate.*

VI. Sextum: *Summa Hominis gloria est solam DEI gloriam querere*: quia summa cuique rei gloria est, finem suum possidere; atqui hunc solus ille & unicus possidet, qui solam DEI gloriam quærit; ad hoc enim conditus est homo, ut cognoscat & amet DEVM, in quo vera DEI gloria consistit.

PARS V.

DE MODO ET MEDIIS PROFICIENDI IN SCIENTIA ASCETICA, DEQUE PRÆSTANTIA EIUSDEM.

Hactenus de natura & essentia Scientiæ Asceticæ dictum est; superest, ut nunc de modo quoque in eadem proficiendi; &, quod non parùm industriam, & alacritatem discendi acuit, etiam de præstantia illius breviter agatur, quod quidem per sequentia duo capita præstabitur.

CAPUT I.

DE MODO PROFICIENDI IN SCIENTIA ASCETICA.

Modum hunc egregiè sapientissimus Salomon exemplo suo docuit, dum Sap. 7. dixit: *Propter hoc optavi, & datus est*

sus est mihi sensus; & invocari, & venit in me Spiritus Sanctus: & proposui illam regnis & sedibus &c. per hæc etiam verba fat clarè ostendit, se tria præcipuè media adhibuisse ad sapientiam comparandam, nempe desiderium, orationem propriam cooperationem; quæ proinde ab iis quoque Scientiam Asceticam bene addiscere cupiunt, adhibenda sunt; quâ ratione autem ea in praxi usurpanda sint, jam ostendetur.

§. I.

De desiderio ad Scientiam Asceticam discendam necessario.

I. Quantopere desiderium, conducat ad Scientiam Asceticam, ipsamque ad eam perfectionem consequendam iterum Salomon Sap. 6. ostendit dicens: *Concupiscite sermones meos, diligite illos, & habebitis disciplinam.* Quæ & qua nunquam marcescit Sapientia: & facit eum hinc, qui diligunt eam: & invenitur ab his, qui quæramus. *Præoccupat, qui se concupiscunt, ut illis se prior ostendat enim illius est verissima disciplina concupiscendum.* quidem S. Bernardus adeo verum putavit, ut ep. 113 non dubitaret: *Indefessum proficiens studium, & regnum ad perfectionem perfectio reputatur.* Hinc S. Thomas in 2. 2. q. 177. art. 2. ad 2. ad 2. ostendit p. 1. l. 3. c. 17. hist. Prædicatorum. Sorori quærenti quomodo ne salvari posset: respondit: *Si volueris, salvaberis.* Quærenti autem desiderium, inquit S. Augustinus tr. 4. in ep. 113. *Desiderium est, hic saccus, & quia angustus est, extendendo faciem faciem.*

II. Porro ad desiderium hoc excitandum tria necessaria sunt: nempe meritum excitare jure merito possunt, & debent. I. Meritum magistri dignitas & Nobilitas; nam ut rectè S. Ambrosius in libro de officiis c. 27. dixit: *Præcipuus discendi ardor Nobilitas est Magistri: quid mirum si magister dignus Christo DEI Filio? Qui ipse S. Brigittæ in libro de divinis nominibus c. 27. dixit: Quid te delectat audire opera mundiæ gloriæ bella Procerum? & cur tali auditu mani occupari? Nonne scimus omnium Dominus, nullaque delectatio sine merito: si delectatio delectanda sit. Si cupis audire facta magni Domini: si cupis audire opera magnalia, debes utique audire & considerare.*

qua intellectu incomprehensibilia sunt, cogitatu stupenda, & au-
ditu admiranda. 2. Ipsius etiam Scientiæ præstantia, quæ se-
quenti capite fusiùs demonstrabitur. 3. Auxiliorum ad
eandem addiscendam paratorum copia & efficacia, cum
enim Deus ardentissimè desideret, hanc scientiam ab Homi-
nibus addisci, & practicari, hoc ipso etiam paratissimus est
ad copiosa auxilia (sine quibus nihil nos posse cognovit) pro
hoc sine offerenda.

§. II.

De Oratione ad scientiam Asceticam addiscen-
dam necessaria.

I. Quàm necessaria sit oratio ad hanc scientiam addi-
scendam, vel ex eo colligitur, quòd, teste S. Jacobo c. 1.
*Omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum sit
descendens à Patre luminum;* cum ergo Scientia Ascetica uti-
que inter data optima, & dona perfecta numerari mereatur,
meritò etiam illa desursum à Patre luminum descendere, ad-
eòque per orationem instanter peti, & efficaciter impetrari
debet. Quàmobrem idem Apostolus tam sollicitè monet:
*Siquis autem vestrum indiget sapentiâ, postulet à DEO, qui
dat omnibus affluenter, & non impropert, & dabitur ei.* Id
quod egregie confirmans S. Chrysostomus l. 1. de orando
DEO, arbitror, inquit, cunctis esse manifestum, quòd simpli-
citer impossibile sit absque precationis presidio cum virtute dege-
ra, cumque hac vita huius cursum peragere. Etenim qui fiat,
suis virtutem quis exerceat, nisi continenter supplex ad genua
accidat ei, qui virtutem omnem largitur Homini. Quam do-
ctrinam adeò certam esse credidit S. Augustinus, ut hom. 40.
scire ausus sit: *rectè novit vivere, qui rectè novit orare.* Et
verò ipsa experientia id ipsum copiosè quoque confirmat,
quàm plurimos licet minùs literatos per ora-
tionis medium summos in hac scientia progressus fecisse, ut
deò verè pius Asceta l. 3. c. 43. in Persona Christi dixerit;
*Ego sum, qui doceo hominem scientiam (Asceticam videlicet,
ex contextu patet) & clariorem intelligentiam parvulis
tribuo, quam ab Homine possit doceri. Cui ego loquor, cir-
cumspectus eris, & multum in Spiritu proficies. Ego sum, qui huc
mlem-*

mentem in puncto elevo mentem, ut plures aeterna veritatis
pias rationes, quam si quis decem annis studisset in schoola.

II. Porro qualis haec oratio esse debeat, memorat
postolus I. c. sat clarè indicavit, dum dixit: *Postulatis autem
in fide, nihil hesitans.* Nam, ut ipse quoque servator
II. monuit, *omnia, quaecunque orantes petitis, creditis, et
accipietis.* Certè qui sic à DEO scientiam Asceticam petunt,
meritò sibi illam S. Bernardi S. 5. de quadr. sententiarum
applicare possunt: *Nemo nostram parvipendat orationem
suam: dico enim vobis, quòd ipse, ad quem oramus, non
parvipendit eam.* Postquam egressa est ab ore nostro, ipse scribit
in libro suo, *Et unum ex duobus indubitanter sperare possumus,
quoniam aut dabit, quod petimus; aut quod novit nos
petere.* Cùm ergo nihil utilius dilectione atque adeo etiam
scientiâ Ascetica dilectionem docente reperiat, merito
rare potest, se eam certò impetraturum, quisquis eam
ter, & ardentè à DEO petierit.

§. III.

De Cooperatione ad scientiam Asceticam
nendam necessaria.

I. Quantopere haec cooperatio necessaria sit, de
jam olim Sponsa Cant. I. indicavit, dum ingens quaerens
fiderium conjunctionis cum sponso per illa verba
*tur me osculo oris sui: indicatum: & orationem petens
la: trahere me: insinuatam atque à se adhibitam ostendit.*
tamen etiam suam cooperationem addidit dicens:
*mus in odorem unguentorum tuorum: Quod ipsum
Paulus I. Cor. 15. confirmavit dicens: Gratia gratia
sum id, quod sum: & gratia eius in me vacua non est
abundantiùs illis omnibus laboravi.* Porro haec cooperatio
sequentibus ferè industriis consistit.

II. Prima industria est generosa vitiorum &
inordinatarum mortificatio: sic pius Asceta I. 3. dicit
fit dicens: *stude mortificationi vitiorum, quia hoc
bi proderit, quam notitia multarum difficultatum.*
Id quod per ipsam experientiam confirmat dicens:
amando me intimè didicit divina, & loquebatur

plius proficit in relinquendo omnia, quam in studendo subtilia.
 Ut adeo hic quoque vel maximè locum habeat notum illud
 axioma: *Tantum proficies (in scientia Ascetica) quantum
 tibi vim attuleris.*

III. Altera industria lectio spiritualis est, per quam ad-
 disci facilius potest, quod ad hanc scientiam Asceticam per-
 tinet, quam per vivos Instructores, cum plerumque ea, quæ
 in libris traduntur, præcepta majori cum consideratione ex-
 cogitata, ac meliorem in ordinem digesta, pluriùmque
 Censorum iudicio approbata sint. Hinc S. Isidorus l. 3. de
 summo bono c. 8. ait: *Qui vult cum DEO esse, frequenter
 debet orare, & legere. Nam, cum oramus, ipsi cum DEO lo-
 quimur: cum vero legimus, DEVS nobiscum loquitur. Omnis
 profectus ex lectione & meditatione procedit.* Porro duplicis
 generis libri Ascetici sunt, qui de hac materia scribunt; ali-
 qui enim ex Instituto totam Ascetis bono ordine digestam
 tradunt, & tales sunt P. Jacobus Alvarez, P. Ludovicus de
 Ponte, P. Hugo Roth in via regia P. Bernardinus Rosignol-
 lius, & similes; alii sparsim & sine ordine potiores Ascetico
 doctrinas pertractant, uti P. Alphonsus Rodriguez, P. Petrus
 Pennequin in Isagoge ad amorem divinum, P. Eusebius Nie-
 renbergius de adoratione in Spiritu & veritate, P. Lucas Pi-
 nellus de Perfectione Religiosa; Theophilus Bernardinus
 de Perseverantia Religiosa; item varii tractatus S. Francisci
 Salesii, opera varia R. D. Ludovici Blossii & similes, ex qui-
 bus omnibus magnus in scientia Ascetica profectus hauriri
 potest, si lectio illorum utili sine suscepta, constanter & fru-
 ctuose peragatur.

IV. Tertia industria est frequens cum Ascetico Magistris
 collatio, de cuius necessitate Sapienter Cassianus Collat. 24.
 c. 16. sic discurre: *Etenim cum omnes artes & disciplina hu-
 mano ingenio reperta (qua & nihil amplius quam vita huius
 in modis profunt) licet manu palpari queant, & oculis per-
 spici, rectè tamen à quoquam sine instituente doctrina neque-
 re comprehendi, quam ineptum est credere, hanc solam non
 esse Doctorem, qua & invisibilis, & occulta est, & que non
 si corde purissimo per videtur: cuius error non temporale da-
 num, nec quod facile reparatur, sed anima perditionem parit,
 æternamque perpetuam.* Merito ergo Ascetico Discipulus si-
 bi pa-

De Theologia Ascetica præstantia.
 bi applicat, quod olim Tobias Senior Juniori dixit, dicitur
 à Parente in Rages proficisci iussus diceret: *Viam per quam
 pergatur illuc, non cognosco. Cui Pater: Perge, & impetretur
 aliquem virum fidelem, qui eat tecum.* Nam, ut sapienter
 notavit S. Vincentius Ferrerius in tr. de vita Spir. Sancti
 (sine quo nihil possumus) nunquam suam gratiam ministrat
 illi, qui, cum habeat, qui eum deducat in via perfectionis
 eligit ductum eius, credens sibi, sufficere, & per seipsum
 gressu, & invenire, qua sunt utilia ad salutem. Ipsi
 Gentium Doctorem, & totius Ecclesie Patrem S. Paulus
 DEUS ad Ananiam instruendum misit, ut nemo præter
 Magisterium perfectionis assequenda sibi ipsi arrogaret
 potius ab alio cum debita subiectione & humilitate
 re conaretur.

V. Quarta industria est Exemplorum à sanctis rebus
 consideratio: nam, ut rectè S. Basilius opusc. 49. c. 1.
*Vita beatorum Hominum literis tradita sunt velut
 quadam viva divina reipublica ad honorum operum
 nem proposita. Unde quemadmodum Pictores, quando
 nem ex imagine pingunt, identidem ad exemplar
 characterem ad suum Opificium inde transferre conantur,
 oportet eum, qui studet seipsum omnibus virtutum partibus
 factum reddere, sanctorum vitas velut simulacrum
 viva & efficacia respicere, illorumque bona opera per
 mem sua facere.*

CAPUT II.

DE PRÆSTANTIA THEOLOGICÆ ASCETICÆ.

ET hanc breviter Salomon Sap. 7. indicavit,
*Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum
 numerabilis honestas per manus illius, & latius
 am antecederat me ista sapientia, & ignorabam, quoniam
 rum omnium Mater est. Quæ verba licet secundum
 lem sensum de ipsa sapientia dicta sint, ut ex
 secundum Mysticum tamen sensum multò verius
 Asceticæ applicari possunt, uti clarè parebit ex
 55. in quibus ostendetur, quàm copiosè triplex*

muniter à Philosophis, Ethicisque assignatum, nempe bonum utile, honestum, & delectabile cum hac scientia obveniat.

§. I.

De Utilitate Scientiae Asceticae.

I. Quod S. Paulus 1. ad Tim. 4. Timotheo scripsit:

Exerce autem te ipsum ad pietatem: nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est: pietas autem ad omnia utilis est, promissionem habens vitae, quae nunc est, & futura. Hoc totum de Scientia Ascetica jure meritissimo dici potest; quid enim Homo magis optare potest, quam ut in hoc exilio vitam longam, pacatam, & omnibus rebus necessariis instructam vivere, & in altero orbe vitam beatam & aeternam feliciter obtinere queat; quod autem aptius, efficacius, & facilius medium excogitari potest ad utramque hanc vitam obtinendam, quam Scientia Ascetica ad perfectionem & perfectam DEI caritatem impellens?

II. Et 1. quidem vitam corporalem quod attinet, quae pacatam, & longam justis sperare potest, quam homo Scientia Ascetica instructus eamque legitime usurpans? Ita sane DEUS ipse Lev. 26. promittit dicens: *Si in praeceptis meis ambulaveritis, & mandata mea custodieritis, & feceritis ea, dabo vobis pluviam temporibus suis, & terra gignet germen suum, & pomae arbores replebuntur: Apprehendet messem trituram vindemiam, & vindemia occupabit sementem, & comedetis panem vestrum in saturitate, & absque pavore habuistis in terra vestra. Dabo pacem in finibus vestris, dormietis, & non erit, qui exterreat.* Sed & Psalmista Ps. 33. idipsum indicavit dicens. *Quis est homo, qui vult vitam, diligite dies videre bonos? divertite à malo, & fac bonum, inquit, & persequere eam.* Quis autem magis & perfectius servat mandata DEI? aut divertit à malo, & facit bonum, quam qui secundum praecepta Asceticae scientiae operans perfectionem caritatis totis viribus obtinere conatur? idem S. Propheta Ps. cit. dixit: *Timeat Dominum omnes sancti eius, quoniam non est inopia timentibus eum, quanto magis amantibus eum inopiam obvenire patietur? Si Christus, quoniam DEUS, & justitiam ejus quaerentibus omnia necessaria*

adjectum iri, promisit, quis magis hoc sperare poterit, qui hoc unicum studet, ut DEUS in ipso per caritatem gnet, atque adeo jure cum Davide Ps. 22. dicere possit: *minus regit me, & nihil mihi deerit, in loco pascuae ibi me caruit.* Si denique Salomon Prov. 3. hortatus est: *Non obliviscaris legis meae, & praecepta mea cor tuum capiat; longitudinem enim dierum, & annos vitae, & pacem apponit tibi: quis justius iterum vitam longam & pacatam optinere potest, quam Asceta perfectionis Studiosus, atque ad praecepta Dei perfectissimo modo observans? Ut adeo sibi illa Deut. 30. verba applicare queat: *Elige ergo vitam, ut diligas Dominum Deum tuum, utque obedias illi, & illi adhaereas; ipse enim est vita tua, & longiorum tuorum.**

III. Non minus verò ad vitam quoque futuram vitam obtinendam est utilis, cum verè de scientia Ascetica suo modo queat, quod Christus Jo. 10. de se dixit: *Non enim, ut vitam habeant, & abundantius habeant.* Cui sola caritas jus ad vitam aeternam tribuat; Scientia verò sola caritatem perfectissimo modo exercere dicitur, ritò concluditur, quòd etiam ad vitam aeternam abundantius consequendam specialiter conducat. Ut adeo rectè Bernardo S. de dilig. Deo exclamare liceat: *O ingenium amoris, quàm dulciter capis, gloriosè illa quens, ab oneras, fortiter stringis, prudenter eruas! O felix quo oritur strenuitas morum, puritas affectionum, intellectuum, desideriorum sanctitas, operum claritas, fecunditas, meritorum dignitas, praemiorum sublimitas.*

§. II.

De dignitate Scientiae Asceticae.

I. Etiam hæc dignitas facillè ex objecto Scientiae colligitur; si enim tantò quævis scientia dignitas, quantò honestius, digniusque objectum habet, profectò dignitatem Scientiae Asceticae inesse oportet, eam docet virtutem, à qua omnis dignitas & honor dicitur ortum habet; verè enim *quantitas cuiusque*

mensura caritatis, quam quisque habet, aestimatur, teste S. Bernardo S. 27. in Cant. Et id ipsum confirmans S. Augustinus in Pl. 83. Beatus vir, inquit, qui ascensiones in corde suo disposuit; non gressibus corporis, sed affectibus mentis; amando ascendit, quanto plus amarveris, tanto plus ascendes.

II. Et verò ex ipsa natura caritatis non obscure eadem veritas facile probatur; cum enim proprium caritatis sit unum facere amantem cum amato, necessariò consequitur, ut eandem quoque cum amato dignitatem participet. Unde merito S. Augustinus dicere solebat: *Hoc quisque est, quod amat. Si terram diligis, terra es. Si DEVM diligis, quid vis, ut dicam? DEVS es.* Sicut enim Humanitas Christi per unionem hypostaticam cum verbo eandem cum ipso Deitatem, atque adeò summam etiam dignitatem sortita est; ita id ipsum suo modo de unionè morali, quæ per caritatem fit, dici potest. Hinc præclare Hugo de laude caritatis discurrens, nescio, inquit, quod maius in laude tua dicere possum, quam ut DEVM de calo traheres, & hominem de terra ad calum elevareres; magna virtus tua, ut per te ad hoc usque humiliaretur Deus, & usque ad hoc exaltaretur Homo.

§. III.

De Jucunditate Scientiæ Asceticæ.

I. Sapienter olim S. Augustinus tr. 24. in Joann. dixit: *Scimus, Fratres, quòd omnis Homo gaudere desiderant, sed non omnes ibi quarunt gaudium, ubi oportet inquiri; nam cum ea diliguntur, qua possumus contra voluntatem amittere, necesse est, ut pro eis miserimè laboremus.* Unde clariùs ostendens, ubi verum gaudium inquiri oporteat, S. 30. de Sanctis sic loquitur: *Qui vult gaudere de se, semper tristis est: qui autem de Deo gaudere vult, semper gaudebit, quia Deus sempiternus est.* Unde ulterius hortatur: *Si quaris, quare; sed non tibi quaris; quare in fonte, quia ibi omnia vivunt: quod factum est, in ipso vita erat.*

II. Quanta autem & qualia sint, hæc gaudia, patet tum ex ipsa natura hujus gaudii, quod ex possessione summi boni & ultimi finis oritur, quâ possessione nihil Homini melius & jucundius accidere potest; tum ex S. Thomæ sententia dicentem

dicens: *Meliora sunt ubera tua vino, id est, amoris terrena consolationis terrena, quia uniuersalis afficiens totum hominem: intimior penetrans intima cordis: aurabilior, quam æternum durat.*

III. Neque obstat, quòd per multas tribulationes teat nos introire in regnum DEI; nam hæ ipse tribulationes in bonum & gaudium cooperantur diligentibus DEUM. præclare S. Bernardus in Pf. dum dixit: *Dua lectio amoris & dulcoris; ò adesse, ò abesse! primum ad maius meritum, secundum ad maius meritum. Præsentia inuendit sentia utilior. In præsentia delectatur anima cum DEO absentia delectatur DEVS in anima. Et hoc ipso etiam delectatur anima, utpote quæ plus diligit DEUM, quàm atque adeò magis de DEI, quàm suo gaudet gaudio.* S. Augustinus, *anima animans, inquit, debet contineri in præsentia DEI, & habitare intra DEVM, sicut in uinum mellis habitat apis, quæ ita se includit, ut non nisi mel videat, gustet, & tangat; sic illa non aliud, nisi suauitatem aut in ipso DEO tanquam fonte, aut in Crux instillatam gustet; suge, suge, & bibe dulcedinis diuinitatem inenarrabilem, immergere, & repleto, adlectare & frueri.*

IV. Audiat ergo Asceta Idiotam c. 17. dicentem: *dilectio, benignissime Domine IESV Christe, qui es misericors, & via rectissima ueniendi ad te; nec opus est alia, sed solum amore & dilectione. Via rectissima absque labore breuis absque tædio, via plana absque tumulto, via sine quo periculo, via iucunda cum bono socio.*

§. IV.

De facilitate Scientiæ Asceticæ.

I. Ne autem fortè scientiam hanc, cuius præter hæctenus descripsi, propter commune axioma, quod pulchrum difficile esse dicitur, arduam nimis atque incertam esse arbitretur, non modicum ad illius æstimationem augendam conducet, si eandem etiam facillimam prædicandam, id quod triplici potissimum argumento prædicandam.

II. Primò ex ipso naturali impulsu: quid enim

cuiquam accidere solet, quàm id, ad quod agendum ipsemet
toto desiderii impetu fertur? ad quid autem magis inclina-
tur, & impellitur homo, quàm ut finem suum ultimum, in cu-
jus possessione, tota felicitas sua consistit, assequatur, atque
adeò magis ac magis semper eidem conjungi satagens, majores
quotidie in perfectionis studio progressus faciat? Ita sanè
S. Laurentius Justin. in præm. de grad. perfect. testatur di-
cens: *Hominis proprium est, ut semper proficere appetat, & nun-
quam ab inquisitione torpescat, & ad huiusmodi sollicitudinem
proficiendi naturali impulsu ducitur, & ad hoc est conditus, ut
postiora semper concupiscens perveniat aliquando ad id, quo nihil
est melius, quod est ipse DEVS.*

III. Secundo id ipsum probatur ex objecto scientiæ
Asceticæ, quod est ipsa perfectio seu caritas DEI, quæ per
mandatorum DEI observationem & amoris inordinati erga
res creatas abnegationem præcipuè demonstratur; quid autem
in hoc difficile censeretur? Fingatur Juvenis, qui in-
ordinato fœdissimæ & leprosæ Æthyopiæ amore accensus
innumeros ex ejus consuetudine morbos contraxerit, simul-
que jacturam opum, famæ, sanitatis, & ipsius propemodum
vitæ fecerit; cujus proinde Rex aliquis potentissimus miser-
tus Filiam suam nobilissimam & pulcherrimam in Sponsam
offerat, cum certissimo promisso, quòd eidem sanitatem, opes,
famam cum norabili augmento restituere, æternumque felici-
tatem efficere velit, modo amoris Æthyopiæ renunciet; quis
huic Juveni difficile futurum crederet, amorem suum ab Æ-
thyopiæ fœdissima in Virginem pulcherrimam transferre?
quidni ergo & Homini cuivis facillimum credatur, amorem
suum à vilissimis & falsam speciem pulchritudinis referenti-
bus creaturis in ipsam pulcherrimam, & omnia bona secun-
dum Deitatem transferre? ut adeò meritò Wido de
tranquill. animi c. 2. dixerit: *Facile est iter ad DEVM, quo-
niam exonerando iter; esset autem grave, si onerando iratur.*
Sed nec ipsa mandata ejus gravia sunt, teste S. Joanne 1. c. 5.
quin porius jugum ejus suave & leve tam ob auxiliantis gra-
tiae efficaciam; tum ob promissi præmii magnitudinem; tum
ob consiliorum Evangelicorum impedimenta remouentium
cooperationem; sicut enim volucris, cum utramque habeat
aliam, facile se per aërem librat; quæ tamen si unam tantum
habe-

haberet, difficulter se à terra elevaret, cum sola sit omnia
 rius, quam subsidium; ita qui sola statuit servare præcepta
 eum magna difficultate se, suamque mentem ad celestia
 tollit, atque in perpetuo labendi periculo versabitur; ita
 verò, qui & præcepta & consilia Evangelica servare delectatur.

IV. Tertiò id ipsum exemplum secularium præceptum
 & parum interdum profuturas scientias cum magna voluntate
 te addiscentium, aut vanas voluptates, honoresque sectantur
 tium probat; quem enim ambitiosum, ait S. Bernardus
 341. ad Monach. vidimus aliquando contentum ad præcepta
 rabus ad alias non anhelare? sic & curiosi cuiusque non
 tur oculus visu, nec auris impletur auditu. Quid? eorum
 avaritia serviunt, aut amatores sunt voluptatum. Sectantur
 sectantur Hominum laudes, nonne & ipsorum insatiabiles
 deria arguunt nos negligentia ac tepiditate? Pudeat
 ritualium nos honorum minus cupidos inveniri. Erubescit
 ma conversa ad Dominum, minori affectu sectari, quam
 quam iniquitatem antea sectaretur. Est enim causa eorum
 similis. Stipendium quippe peccati mors, fructus autem
 vita aeterna: Pudeat proinde negligentius nunc in vita
 prius in mortem ire, & minore studio salutis inquirere
 perditionis augmentum.

V. Neque terrere debent tot præcepta ab Ascetica
 tia præscribi solita; nam ut prudenter quidam illustri-
 mus Asceta dixit, quæcunque artes, cum docentur, præ-
 servationum apparatu indigent, ut ab humano ingenio
 cipiantur; postea autem cum in praxin venerint, pulchre
 rarefcunt, ut præter diligentiam & constantiam vitæ
 post DEI faventis clementiam desiderare possis. Fortassis
 in certum opus resolutio brevi tempore omnia abbas
 perumpit. Quæ non capit intellectus, experientia certificat.

OS (? o ?) SO
 9